

Будянська В. А.

Викладач,

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

ДІЛОВЕ СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В умовах інтеграції України в європейський простір дедалі більшого значення для педагогічної науки набуває проблема професіоналізації управлінської діяльності. Це зумовлено як загальними тенденціями гуманізації та демократизації суспільства, так і змінами, що відбуваються в освітній системі України.

Професійна підготовка майбутніх менеджерів освіти залежить від глобальної інформатизації суспільства, що вимагає досконале володіння діловим спілкуванням в умовах упровадження інформаційних технологій з широким використанням можливостей мережі Інтернет. Засоби Інтернет-спілкування дозволяють застосовувати відповідні програмні продукти (експертні системи, автоматизовані середовища, бази даних тощо) для підготовки до ділового спілкування з партнерами. Вони значно розширюють аналітичні можливості майбутнього менеджера освіти, збільшують ефективність прийняття ним обґрунтованих рішень. Обсяг економічної інформації зростає разом зі збільшенням інформаційного обсягу загалом. У цьому зв'язку актуальним є формування культури інтернет-спілкування.

Культуру Інтернет-спілкування можна визначити як складник загальної професійної культури фахівця, що відображає рівень оволодіння знаннями, зокрема в межах глобального комп'ютерного Інтернет-середовища, технологіями й етичними нормами взаємообміну інформацією, уміннями та навичками взаємодії в комп'ютерних мережах і використання їх у практичній діяльності відповідно до власних ціннісних настанов та орієнтацій. Це явище є інтегральним особистісним утворенням, опанування та практична реалізація

всіх складників якого здатні забезпечити кваліфіковане виконання професійної, комунікативної діяльності фахівця [1, с.10].

У дослідженні Н. В. Целепідіс визначається специфіка Інтернету як нового інформаційного середовища і засобу ділового спілкування й пояснюються ті особливості, що властиві Інтернет-спілкуванню.

Спілкування в Інтернеті – пряма комунікація і концентрована комунікація (де багато користувачів); інтерактивність (Інтернет містить в собі багато сфер людської діяльності. Це дозволяє досягти максимального проникнення інформації в Інтернеті, тобто кожен користувач Інтернету може не тільки публікувати свою інформацію, а й одержувати зворотний зв'язок від партнерів по спілкуванню, сперечатися, вислухувати їхні думки, обговорювати питання на форумах, у чатах, скапі); розмаїтість і «ємність» змісту; індексування (у зв'язку з тим, що Інтернет має найбільшу кількість і розмаїтість інформації, з'являється необхідність швидкого пошуку і навігації); полімовність (завдяки технічним можливостям Інтернету поступово складаються умови для подолання мовного бар'єра).

Усі окреслені особливості мережі Інтернет представляють небувалі дотепер можливості для ділового спілкування. За допомогою електронної пошти, чатів, форумів, скайпу став можливий моментальний обмін повідомленнями між учасниками ділового спілкування з різних країн. Завдяки веб-сайтам користувачі Інтернету одержали необмежений доступ практично до будь-якої інформації, при цьому без великих витрат часу і коштів.

На основі аналізу наукової літератури і власного досвіду роботи в системі Інтернет можна виділили основні одинадцять засобів ділового спілкування комп'ютерної мережі Інтернет: електронна пошта (E-mail) – типовий сервіс відкладеного спілкування (off-line); World Wide Web (WWW) – найбільш розвинена частина Інтернет сервіс прямого спілкування. WWW надає доступ до складених гіпертекстових документів, розташованих на різних хостах і підготовлених за допомогою спеціальної мови HTML. Кожен студент в Internet може з професійною метою створити власний складений діловий документ,

названий Web-сторінкою; FTP – протокол передачі файлів. Дає можливість студенту скопіювати файл із вилученого комп'ютера на власний комп'ютер або скопіювати файл зі свого комп'ютера на вилучений; Gopher, WAIS – найбільш широко розповсюджені засоби пошуку інформації в мережі Internet, що дозволяють знаходити інформацію за словами і фразами, що є ключовими і необхідними для підготовки до спілкування; Telnet – вилучений доступ. Дає можливість студенту працювати на будь-якому комп'ютері мережі Інтернет як на своєму власному, тобто запускати програми, звертатися до баз даних тощо; електронні дошки оголошень (Bulletin Board System – BBS). Вузол BBS містить велику кількість програмних продуктів різної спрямованості, що логічно розташовані відповідно до тематики ділового спілкування. Студент, працюючи в системі в режимі on-line, може ознайомитися зі списком запропонованих файлів відповідної тематики і скопіювати необхідну інформацію для підготовки до ділового спілкування. Крім цього, на BBS доступні території ділового листування між користувачами BBS; мережні новини Usenet або телеконференції, що дають можливість безпосередньо усного спілкування зі співрозмовником, чути і бачити його за допомогою мікрофонів, відеокамер тощо; списки розсилання. Ідея роботи списку розсилання полягає в тому, що існує певна адреса електронної пошти, що є загальною адресою багатьох абонентів – передплатників цього списку розсилання. Повідомлення одержують усі абоненти, які підписані на цей список розсилання. Такий спосіб передачі прискорює його одержання, коли повідомлення передається абонентам напряму, а не за ланцюжком між серверами Usenet; електронні бази даних – унікальне джерело інформації, що згруповане за тематиками. Наприклад, у сфері науки й освіти існують бази даних з природничих, гуманітарних наук, періодичних видань (реферативні і повнотекстові) тощо; електронна біржа, головне завдання якої полягає в залученні якомога більше потенційних користувачів і розробці найбільш потрібного і зручного програмного забезпечення для ведення ділових переговорів; Чат (від англ. chat-room) – віртуальна кімната для спілкування, IRC – Internet Relay Chat, спілкування

через Інтернет. Кожний співрозмовник спілкується відповідно до теми, що є для нього необхідною і цікавою, вибираючи одного або декількох співрозмовників. Співрозмовники приєднуються до одного з каналів – тематичних груп і беруть участь у розмові, що ведеться письмово, за допомогою тексту. Позитивним чинником он-лайнових (прямих) способів спілкування в Інтернеті є можливість оперативного одержання повідомлення. Таке спілкування в режимі невідкладеного часу дозволяє співрозмовникам IRC, які знаходяться на визначеному каналі, негайно дізнаватися про інформацію з місця подій, тобто вони забезпечують себе інформацією більш оперативно, ніж традиційні теле- і радіоканали.

Отже, ділове спілкування засобами комп'ютерних технологій сприяє формуванню культури ділового спілкування студентів. Характерними для цього засобу спілкування є: сталість і висока інтенсивність спілкування; зближення інтересів співрозмовників, взаємна інформаційна продуктивність спілкування, велика активність співрозмовників; висока поінформованість у певних питаннях з теми ділового спілкування, взаємне перетинання намірів спілкування.

Пріоритетним напрямком підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності, зокрема майбутніх менеджерів освіти, є формування культури ділового спілкування, що включає культуру Інтернет-спілкування.

Список використаних джерел

1. Кущенко О. С. Формування культури Інтернет-комунікації майбутніх учителів засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / О. С. Кущенко. — Запоріжжя , 2008. — 23
2. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління / О. І. Мармаза. — Х. : Видав. група «Основа», 2005. — 176 с.
3. Целепидис Н. В. Особенности Интернета как средства межкультурной коммуникации в молодежной среде: автореф. дис. на соискание

науч. степени канд.культурологии : спец. 24.00.01 «Теория и история культуры» / Н. В. Целепидис. —М. , 2009. — 20с.